

ONDRÉK JÓZSEF¹

Francia műszaki csapatok a Dien Bien Phu-i ütközetben

French Engineering Corps at the Battle of Dien Bien Phu

Absztrakt

A Dien Bien Phu-i ütközet jelentősége a kortársak szemében is nyilvánvaló volt, az utókor pedig, mint az első indokínai háború döntő összecsapását ismeri el. Az ostrom, a kornak megfelelően minden haderőnemet felvonultatott, mégis a legtöbbször a körbezárt és a végsőkéig kitartó legionáriusok önfeláldozásáról vagy az őket ellátni igyekvő Francia Távolkeleti Légierő küzdelmeiről esik szó. Jóval kevesebbszer említik az ostromban részt vevő műszaki csapatokat, pedig a szakértelmük nélkül ki sem épülhetett volna az erődrendszer, és ezek az egységek is a végsőkéig kitartottak. A tanulmányban a Dien Bien Phu-i ostromban részt vevő francia műszaki alakulatok és feladatkörük bemutatásával igyekszem emléket állítani ezeknek a kevésbé ismert hősöknek.

Kulcsszavak: Dien Bien Phu, Indokína, ostrom, francia, műszaki csapatok, utász, erődítmény

Abstract

The significance of the battle of Dien Bien Phu was already apparent for the contemporary observer too, and history has acknowledged it as the decisive battle of the First Indochina War. The siege, fittingly to the age it was fought in, involved all services, yet mostly it is mentioned in connection with sacrifice of the encircled legionnaires fighting until the bitter end, or in connection with the efforts of the French Far Eastern Air Force in trying to resupply them. The military engineering troops that participated in the siege are highlighted less frequently, even though without their expertise the fortress could not have even come to being, and these units held on until the very end as well. In this essay, I strive to honour the memory of these lesser known heroes by presenting their units and their respective roles.

Keywords: Dien Bien Phu, Indochina, siege, French, engineering corps, sapper, fortification

¹ Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, doktorandusz, E-mail: ondrek.jozsef@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1831-5479>

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

BEVEZETÉS

Dien Bien Phu a Nam Yum folyó völgyében található falu neve napjainkban közismert nem csak a hadtörténészek, hanem a történelem iránt fogékony állampolgárok számára is. A közel hatvanöt éve lezajlott ostrom megpecsételte a IV. Francia Köztársaság indokínai gyarmatainak sorsát. A franciák második világháborúban megtépázott grandeur-je, néhány év felemelkedés után újabb súlyos csorbát szenvedett. Egy olyat, amely nem csak hadászati szempontból volt meghatározó, hanem társadalmi és politikai szempontból is rányomta a bélyegét, egyrészt Európa és a NATO egyik legerősebb államának történetére, másrészt Délkelet-Ázsia történelmére, végül pedig közvetve érezte hatását az egész világon. Mégis jogosan merülhet fel az a kérdés, hogy hatvanöt évvel az ostrom és negyvennégy évvel Saigon eleste után, miért lehet fontos Dien Bien Phu-val foglalkozni. A költői kérdésre adott válasz pedig meglepően sokrétű.

Egyrészt, érdemes ezzel az eseménnyel foglalkozni azért, mert a hadviselés alapelvei az idők folyamán nem változnak, ezáltal fontos tapasztalatok szűrhetők le a mégoly' távoli ütközetekből is. Például az ókori Kína legismertebb hadi írójának, Szun-Ce-nek fő műve, *A hadviselés törvényei* ma is világos üzenettel bír minden katonai gondolkodó számára. Nyelvezete, valamint a használt terminológia miatt a szöveg ugyan néhol magyarázatra szorul, azonban napjaink kortárs hadtudósai ezt is megtették már. Dien Bien Phu esetében például a terep adottságainak Szun-Ce-i leírása megfelelő magyarázattal szolgál az ostrom során megtörtént eseményekre, amennyiben modern szemmel tekintünk rá. Például, „ha a terep »fogvatartó«, akkor a támadás lehetősége adott, de visszavonulásra már nem alkalmas. Ez fokozott veszélyt jelent, ha az ellenség felkészülten várja támadásunkat, és nem biztosított a győzelem.”² Különösen érdemes összevetni az ókori szöveg Prof. Dr. Padányi József általi magyarázatát az északnyugat-vietnámi völgyben lezajlottakkal, miszerint „A »szakadékos« – mai szóhasználattal átszegdelt – terepen az lesz előnyben, aki előbb foglalja el kiindulási állásait és megszállja a kedvező terepszakaszokat. Ugyanez igaz a »hegyes-völgyes« területekre, ahol a kezdeményezés azé, aki előbb megszállta azt és uralja a magaslatokat.”³ Az, hogy a francia expedíciós erők figyelmen kívül hagyták a hadászat ezen általános elveit, nagyban hozzájárult a vereségükhöz, és tettük egyben jól alátámasztja, hogy a modern háborúban is szükséges a korábbi idők hadieseményeit figyelembe venni.

Fontos Dien Bien Phu-val foglalkozni azért is, mert a történelmi tapasztalatok leszűrése nem csupán praktikai elvárás, hanem konkrét kitűzött feladata is napjaink magyar hadtudományi kutatásának. A tanulmány szorosan beleillik ebbe a keretbe, hiszen a magyar hadtudományi kutatásban, oktatásban és alkalmazásban vezető szerepet betöltő munka-

² Padányi József: Egy kínai hadtudós gondolatai (Szun-Ce: A hadviselés törvényei). In: Gócze István (szerk.). Állam és katona. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017, 11.

³ Uo.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

csoport többek között a multidiszciplináris kutatási szemléletet hangsúlyozza, és az aszimmetrikus konfliktusok kutatását kiemelt fontosságúnak tartja.⁴

Végül, de nem utolsó sorban azért is érdemes újra megvizsgálni a Nam Yum folyó völgyében történeteket, mert „a területvédelem előtérbe kerülésével újra felértékelődik a terep ismerete, előnyeinek, a harctevékenység szempontjából kedvező adottságainak kihasználása. Könnyen belátható, hogy mit jelent a helyismeret, amibe egyaránt beletartozik a helyi közigazgatás, az emberek és közösségek, valamint a terep ismerete.”⁵ A hely- és terepismeret fontossága napjainkban újra előtérbe került, azonban volt olyan időszak, amikor ennek nem szenteltek megfelelő figyelmet. Tették mindezt annak ellenére, hogy még az ókorba sem szükséges visszanyúlni az ilyen tapasztalatokért, elég csak például Zrínyi (VII.) Miklós munkásságára gondolni. „Amely kapitány az földnek a csínját nem tudja, keveset viszen végben a maga szándékában... Mennyivel inkább kell hát tudni a hegyeket, mint feküsznek, a mezőket, melyre szélednek, az erdőknek járását, a vizeknek folyását”, hangsúlyozta a terep ismeretének fontosságát Zrínyi a *Vitéz hadnagy* című művében.⁶

A példaként említett okokból is jól látható, hogy Dien Bien Phu ostroma még mindig tud felhasználható tapasztalatokat nyújtani. E tanulmány pedig ezen tapasztalatok körét kívánja bővíteni azáltal, hogy leírja a magyarul még fel nem dolgozott, ámbár a harcok során rendkívül fontos tevékenységét a Francia Távol-keleti Expedíciós Hadtest (*Corps Expéditionnaire Français en Extrême-Orient*, CEFEO) műszaki alakulatainak.

MIÉRT DIEN BIEN PHU?

A bevezető sorokban leírtak alapján arra a felületes következtetésre lehetne jutni, hogy a francia erők a hadászat alapelveinek figyelmen kívül hagyásával már a hely és idő megválasztásakor hibát követtek el, de a tényekhez hozzátartozik, hogy stratégiai szempontból a helyszín kiválasztása megfontolt volt. A helyszín kiválasztásakor két tényező motiválta a francia vezérkart. Az elsőt egy egyszerű domborzati térképre pillantva is meg lehet állapítani. A Vietnam északnyugati részén található Thai-felföldet csak három völgy szakítja meg: Nghia Lao, Na San és Dien Bien Phu. Ettől a völgytől délre további közel 200 kilométerig újra töretlen a felföld képe egészen a laoszi Kőedény-fennsíkig.⁷ Tehát földrajzi szempontból a helyszín kiválasztása nem hibás, hiszen a Viet Minh bázissterületei, azaz a Viet Bac felől nézve Észak-Laosz kapuja volt Dien Bien Phu, ezzel pedig a franciák lezárhatták egy Viet Minh támadás útját ebbe az irányba. Tették mindezt úgy, hogy a dzsungelben távol eső helyszín számukra sem volt ideális, hiszen a CEFEO központjától, Hanoitól 300

⁴ Boda et al: Fókusz és együttműködés. A hadtudomány kutatási feladatai. *Honvédségi Szemle*, 2016/3. 3–19.

⁵ Padányi József – Négyesi Lajos: Zrínyi Miklós tevékenysége a Muraköz katonai védelmének megerősítésében. *Műszaki Katonai Közöny*, 27 (2018/3). 146.

⁶ Zrínyi Miklós: *Vitéz hadnagy* II. rész 76. aforizma. In: Zrínyi Miklós összes művei. Kortárs Könyvkiadó, Budapest, 2003. 328.

⁷ Windrow, Martin: *The Last Valley. Dien Bien Phu and the French defeat in Vietnam*. Cassell, London, 2005, 233.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

kilométerre nyugatra fekszik. Ráadásul, a völgy formája miatt sem volt ideális helyszín, ugyanis 460 méterrel a tengerszint felett fekszik, 17 kilométer hosszú és, ami a legfontosabb, hogy legszélesebb pontján is csupán 5 kilométer széles.⁸

A helyszín kiválasztásának másik oka a franciák korábbi tapasztalataiban keresendő. Hasonló terepen és felállásban már sikert arattak egy évvel korábban. A francia hírszerzés – mint később kiderült hibásan – úgy vélte, hogy Giap tábornok, a Viet Minh főparancsnoka a saját logisztikai rendszerének korlátai és Dien Bien Phu távolsága miatt nem lenne képes kettő hadosztálynál többet az erőd köré csoportosítani, és még ezt is megnehezítenék számára a Francia Légierő hathatós lefoglaló légitámadásai. A CEFEO főparancsnoka Henri Navarre tábornok és a francia vezetés gyakorlatilag az egy évvel korábbi Na San-i ütközet megismétlődését szerette volna elérni, de egy szintet emelve, még több vietnami egységet felemészítve. Tervüket arra alapozták, hogy végül a szárazföldi és a légi tüzerő fölénye is a francia csapatoknál lesz, és így döntő csatát tudnak nyerni.⁹

A feltételezést az utókor hibásnak ítélni, de nem tűnt reménytelennek abban az időben. Na Sannál ugyanis Gilles ezredes sikerrel alkalmazta az úgynevezett „sündisznó” (*le hérisson*) védelmi eljárást. A Viet Minh két hétig ostromolta az erődöt 1952. november 23. és december 4. között, de nem tudták bevenni, és a franciák egészen 1953. augusztus 13-ig az erődben maradtak, amikor is önszántukból adták fel, hogy felszabadítsák a miattuk lekötött légiszállítási kapacitást.¹⁰

A rendelkezésre álló információk alapján a franciák azért is megfelelő helyen jelölték ki az erőd helyét, mert a hírszerzési adatok helyesnek bizonyultak, és Giap tábornok tényleg Laosz felé tervezett támadást indítani. Dien Bien Phu a „vörös Napoleont” is újra tervezésre kényszerítette, aki végül a reguláris erői helyett a közép-laoszi offenzívát helyi gerilla alakulatokkal és a Pathet Laoval koordinálva indította meg. Ütközben elfoglalta a franciáktól Lai Chau kisebb erődjét, amely szintén az utánpótlási vonalait veszélyeztette. A laoszi erők 1953. december 21–22-én támadást indítottak Kham He és Banaphao ellen, komoly veszteségeket okozva a franciáknak és válasza készítve Navarre tábornokot, aki értékes mobil egységeket helyezett át ide. Ezzel azonban logisztikai kapacitást vont el a CEFEO egyéb hadmozdulataitól, és magától Dien Bien Phu-tól, amely a későbbiekben – többek között – a műszaki csapatok munkáját is nagyban megnehezítette. A Viet Minh gerillák 1954. január 26-án elfoglalták Daktót, majd február 17-én Kontumot is, amivel a közép-vietnami Magas Fennsík északi részéről kiszorították a franciákat, és szabaddá vált az út Pleiku városához is. A várost meg kellett erősítenie Navarre tábornoknak, további erőket lekötve és elvonva a fő csatától északon.¹¹

⁸ Renaud, P-C.: *Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954.* Grancher, Párizs, 2003, 21.

⁹ Fall, Bernard B.: *Hell in a Very Small Place. The Siege of Dien Bien Phu.* Da Capo Press, Boston, 2002, 50.

¹⁰ La bataille de Na San Indochine : novembre-décembre 1952, ECPAD, Agence d'Images de la Défense. http://archives.ecpad.fr/wp-content/uploads/2012/10/Dossier-Na-San-V1_relecture-ab.pdf (Letöltve: 2018. 12. 15.)

¹¹ Vo Nguyen Giap: *Dien Bien Phu.* Zrínyi Kiadó, Budapest, 1960, 65.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

A MŰSZAKI CSAPATOK SZEREPE EZ ERŐD KIÉPÍTÉSÉBEN

Dien Bien Phu ostroma 1954. március 13-án kezdődött, de a tágabb értelemben vett csata már jóval korábban, a völgy francia megszállásával elkezdődött. A korábbi tapasztalatok alapján ekkor láttak hozzá a francia terminológiával *bases aéroterrestres* kialakításához: ez egy jól beásott, fix védelmi rendszert jelentett, amelyet erős tüzérség és légielő támogat, ugyan úgy, mint Na Sannál. „Teljesen biztosak voltunk a védelmi állásaink fölényében. Ezt dogmának tekintettük Indokínában, és teljes meggyőződésünk volt, hogy az erődítéseink három, vagy akár négyszeres túlerővel szemben is ellenállnak”, nyilatkozta Navarre később.¹²

Végül a völgy megszállására – hivatalos francia kódnevén a Castor hadműveletre – 1953. november 20-án került sor. Természetesen a nagyszabású ejtőernyős művelet előtt légi felderítést is végeztek, melyet a Francia Légierő 80. Tengerentúli Felderítő Repülőrajának RF-8F Bearcat gépei hajtottak végre, és megállapították, hogy völgyet a Vietnami Néphadsereg 148. Önálló Ezrede uralta, és később kiderült az is, hogy egyéb Viet Minh egységek is a térségben tartózkodtak pihentetés céljából. Így már az első napon érkező csapatok is számíthattak ellenállásra. A hanoi idő szerint reggel 8-kor induló első hullámban, amelyet a Francia Légierő GT 2/62 „*Franche Comté*” századának C-47 Dakotái szállítottak, már a kezdetektől fogva tagjai voltak a műszakiak is, méghozzá egy különleges ejtőernyős egységgel. Az első műszaki alakulat a 17. ejtőernyős utászszázad (*17e Compagnie de Génie Parachutiste*, CGP) volt, melynek 52 katonája az elsők közt ért földet.¹³ Az első nap következő hullámaiban további 18 fő utász érkezett még, így nap végére 70 főből álló műszaki kontingens állomásozott a völgyben, amely azonban az összesen ledobott 2343 főnek csak egy kis százaléka volt, különösen a rájuk háruló feladatok nagyságát tekintve.¹⁴ Másnap még egy tucatnyian érkeztek, és már rögtön munkához is láttak a szakemberek. Első feladatuk, az utoljára a császári japán csapatok által használt füves felszállópálya rendbetétele volt, hogy az képes legyen fogadni a Morane-Saulnier Criquet futárgepeket.

A felkészülés ezen korai szakaszában a szakembereknek elsősorban a gyorsan eredményt hozó helyreállítási munkálatokra kellett fókuszálniuk. A felszállópálya szélesítése és közepes teherszállítógépek fogadására alkalmassá tétele volt az egyik kulcsfeladatuk. Emellett, közvetlen a megérkezésük után egy ideiglenes fahidat is készítettek (egy korábban létező, de megsemmisült helyére) a Nam Yun folyó felett, melyhez a falu házainak szétszedésével szereztek alapanyagot.¹⁵

¹² Rocolle, Pierre: Pourquoi Dien Bien Phu. L'Histoire Flammarion, Párizs, 1968, 174.

¹³ Windrow, Martin: The Last Valley. Dien Bien Phu and the French defeat in Vietnam. Cassell, London, 2005, 235–239.

¹⁴ Renaud, P.-C.: Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954. Grancher, Párizs, 2003, 52.

¹⁵ Fall, Bernard B.: Hell in a Very Small Place. The Siege of Dien Bien Phu. Da Capo Press, Boston, 2002, 53.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

A futópálya kiépítése és fenntartása mellett a 17e CGP felelt még az ivóvíz és az áramellátás megindításáért, a bunkerek és lövészárkok kialakításának és a védelmi vonalak kiépítésének elkezdéséért is. Áldozatos munkájukat, melyet a repülőtér kialakítása során végeztek, végül november 25-én koronázza siker, amikor is az első C–47-es Dakota le tudott szállni, az akkor már elég széles és hosszú, de még nem szilárd burkolatú repülőtér.¹⁶ A harckész repülőtérhez még irányítótornyot is építettek, szintén szétbontott falusi házakból.¹⁷ Ugyan a civil-katonai együttműködést ez nem javította, viszont a század műszaki szakemberei így az egész bázis légi úton történő könnyebb ellátását tették lehetővé.

A könnyű ejtőernyős utászszázad nehéz munkagépekkel sem rendelkezett így a munka nagy részét kézi eszközökkel (lapát, csákány, döngölő és szükség esetén robbanószer) végezték, de november 21-én a megfelelő minőségű fedezékek kialakításához kaptak két Caterpillar D4 típusú lánctalpas traktort. Ezek a tolólapokkal is felszerelhető, a második világháborúban már minden fronton bizonyított eszközök nagyban megkönnyítették a munkát, és lehetővé tették a nagyobb volumenű földmunkákat is. Éppen ezért, a későbbiekben még további példányok is érkeztek belőlük. Az első kettőt azonban még nagy bravúrral kellett célba juttatnia a francia légierőnek. Az egyenként 6 tonnás eszközöket a térség legnagyobb kapacitású teherszállító repülőgéppel, az amerikai segítségként érkezett, de már francia felségjelzést viselő Fairchild C–119-el, két részre szétzerelve, ejtőernyővel dobták le 21-én délután.¹⁸ Mivel az egyik példány megsérült a földet éréskor, ezért november 4-én egy újabb Caterpillart is ledobtak.¹⁹

1. kép: Munkában a Caterpillar D4-es lánctalpas traktor.

(Forrás: Renaud, P-C.: *Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954.* Grancher, Párizs, 2003.)

¹⁶ Cadeau, Ivan: Les Sapeurs á Dien Bien Phu. *La Charte*, 86 (2015. május-június). 3. szám 5–16.

¹⁷ Windrow, Martin: *The Last Valley. Dien Bien Phu and the French defeat in Vietnam.* Cassell, London, 2005, 253.

¹⁸ Renaud, P-C.: *Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954.* Grancher, Párizs, 2003, 57.

¹⁹ Uo. 60.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

Az egyéb műszaki-technikai eszközök esetében, a Dien Bien Phu-ban használt víztisztító berendezés pontos típusa nem határozható meg, azonban az Egyesült Államok támogatásaként a francia expedíciós erők standard teherszállító járműve a GMC CCKW-353 típusú, 2,5 tonnás teherautó volt 1950-tól kezdve. Archív fotókon több különböző felszereléssel és felépítménnyel rendelkező CCKW-353-as teherautó látható Dien Bien Phu-ban, így feltételezhető, hogy a szinte minden forrásban említett, de pontosan le nem írt típusú víztisztító berendezés a GMC CCKW-353-as alvázra telepített mobil víztisztító egység (*Mobile Water Purification Unit*), amelyet egy Wallace & Tiernan nevű cég fejlesztett ki az Egyesült Államok szárazföldi csapatainak a második világháborúban.²⁰

Ugyan a munkálatokkal a 17e CGP jól haladt, de a francia vezetés számára is nyilvánvalóvá vált, hogy egy századnyi szakember, főleg különösebb gépesítés nélkül, nem képes egy ekkora erődtímeny kiépítésére, így a munka dandárja már egy másik egységre hárult. 1953. december 8-án a 17e CGP elhagyja légi úton Bien Bien Phu-t, és a helyüket átveszi a 31. műszaki gyalogzászlóalj (*31e Bataillon de Marche du Génie*, BMG), kezdetben 330 emberrel.²¹ A zászlóaljnak kezdetben csak egy százada érkezett, azonban a feladatok mennyiségét látva hamarosan ezt további kettő követte. Vezetőjük André Sudrat őrnagy volt.

Feladataik elsősorban még mindig inkább infrastrukturális jellegűek voltak és nem erődtímesek. Az egyik első feladatuk volt állandó híd és gyaloghíd létrehozása a Nam Yun folyó felett. A kórház és a főparancsnokság összekötésére a völgy keleti felében található *Eliane*, *Dominique* és *Beatrice* erődökkel, valamint a folyó mellett észak-dél irányba haladó 41. számú tartományi főúttal (*Route Provinciale*, RP) egy fahidat emeltek a folyó felett.

2. kép: 31e BMG katonája PSP lapokat rögzít a repülőtéren.
(Forrás: "Flickr." Flickr,
www.flickr.com/photos/52749324@N07/28249154396/in/album-72157668139569654/)

²⁰ Standard Military Motor Vehicles. TM9-2800. War Department, Washington, 1943, 276–277.

²¹ Cadeau, Ivan: Les Sapeurs á Dien Bien Phu. *La Charte*, 86 (2015. május-június). 3. szám 5–16.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

Egyik legfontosabb feladatuk, az erődnek életet adó repülőter további kiépítése volt. Egyrészt a felszállópályát fel kellett készíteniük a monszunra, és le kellett burkolniuk a felületét. Ehhez összesen 22800 darab PSP (*Perforated Steel Plate*, azaz perforált acéllemez) lapot használtak fel. Ezzel esőben és sárban is használhatóvá tették a repülőteret, akár a nagy C–119-es gépek számára is. Szintén a reptérrel kapcsolatos feladat volt a gépek álló és rakodóhelyeinek a kialakítása, beleértve az 1953. december 9-én először Bach Mai repülőteréről áttelepült, a GC I/22 *Saintonge* vadászpilóta századhoz tartozó Grumman F–8F Bearcat vadászbombázók fedezékeinek a kialakítását is.²² A gépek egészen március 14-ig állomásoztak ideiglenesen Dien Bien Phu-ban, és a fedezékeiket a műszaki csapatok a repülőter déli részén alakították ki. Ahhoz, hogy a gépek a felszállópályára guruláskor a Nam Yun folyóba torkolló Hong Lu patak felett is át tudjanak gurulni, a szakemberek építettek egy hidat.

3. kép: F8F Bearcat az állóhelyén kialakított fedezékben.

(Forrás: Renaud, P.-C.: *Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954*. Grancher, Párizs, 2003.)

További műszaki feladatot jelentett a könnyűharcokocsik megérkezése az erődrendszerbe, valamint az utánpótlásraktár áthelyezése a Nam Yun közeléből annak a magaslatnak a nyugati oldalára, amelyen a *Dominique* erőd elemei álltak. Ez azt jelentette, hogy a 2,5 tonnás GMC teherautóknak – elméletben, mert a gyakorlatban végül nem helyezték át a raktárát – át kellett volna kelniük a folyón a raktárakhoz. Az M–24 Chaffee harcokocsik megérkezése pedig a több mint 18 tonnás súlyuk miatt okozott logisztikai kihívást. Erre a két problémára egy közös választ adtak a 31e BMG műszakijai, és a fahídtól északra fel-

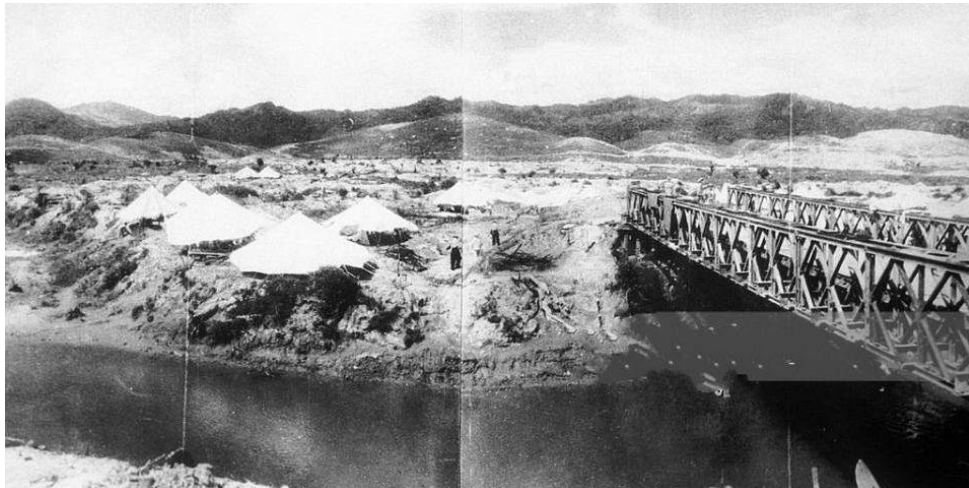
²² Gras, Philippe: Un mauvais role. Le F8F Bearcat en Indochine. *Le Fana de l'Aviation*, 395. szám (2002/10). 29.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

építettek egy 44 tonnás Bailey hidat. A második világháborúban kiválóan vizsgázott Bailey híd egypályás szerkezetű, kézi erővel építhető és újra felhasználható csereszabatos elemekből áll. Felületét fa kopóburkolat védi a mechanikai behatásoktól.²³ Ez a fa kopóburkolat bár praktikus, de a későbbiekben problémát okozott a sérült felület lecserélése, és a 31e BMG katonáinak hősiesség helytállása kellett ahhoz, hogy ellenséges tűzben, éjjel lecseréljék azt.²⁴

4. kép: Panoráma fotó az erődrendszer központi részéről, beleértve a Nam Yum folyón átívelő Bailey hidat.

(Forrás: „Flickr.” Flickr, www.flickr.com/photos/52749324@N07/28002386410/in/album-72157668139569654/.)

Természetesen az infrastruktúra fejlesztése mellett a bunkerek és lövészárkok kialakítása is a zászlóalj katonáinak a feladata volt, azonban ezen a téren nem sikerült akkora sikereket elérniük, egész egyszerűen az építőanyagok hiánya miatt. Összesen 2200 tonna építőanyagot tudtak a falu házainak szétszedésével, és a terület fáinak kivágásával nyerni, de a mérnökök becslése szerint legalább 34000 tonnára lett volna szükség a biztonságos fedezékek kialakításához. Ha a C–47-es közepes teherszállítók kapacitását vesszük figyelembe, akkor ennek a hatalmas mennyiségnek a biztosítása 12 000 fordulóba került volna, amely napi 80 repüléssel számolva több, mint 5 hónapig tartott volna.²⁵

²³ Padányi József – Horváth Tibor: Újszerű eszközök a békefenntartó erők műszaki támogatásában, *Katonai Logisztika*, 2003/3. 88–89.

²⁴ Fall, Bernard B.: Hell in a Very Small Place. The Siege of Dien Bien Phu. Da Capo Press, Boston, 2002, 366.

²⁵ Uo. 89.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

A helyben beszerzett anyagok mellett összesen 4000 tonna építőanyagot tudtak légi szállítással biztosítani Sudrat őrmester embereinek. A teljesség igénye nélkül, ebből 3000 tonna védelmi alapanyag (főként szögesdrót), 78 tonna a végül 5-re gyarapodott tolólapos traktorok és ezek alkatrészeik, 16 tonna a víztisztító berendezések, 44 tonna a Bailey híd elemei, 510 tonna a PSP lapok tömege és még a homokzsákok is összesen 160 tonnát nyomtak. Azonban jól illusztrálja az erődítések gyengeségét, hogy a hullám- és páncéllemezek tömege, amelyek a komolyan erősített bunkerekhez kellett volna, csupán 20 tonnát tettek ki.²⁶

<i>Kategória</i>	<i>Tömeg (tonna)</i>
Fanyagok	130
Ventilátor	5
Burkolóanyag	12
Kötőelemek	10
Védelmi alapanyag (főként szögesdrót)	3000
Acél építőelem	4,5
Tolólapos traktor (D4-R4, 5 db)	70
Láncfűrész	3
Elektromos eszközök, alapanyagok	17
Víztisztító berendezések	16
Robbanóanyagok	23
Bailey híd elemei	44
Egyéb eszközök	30
PSP lapok	510
Homokzsák	160
Hullám- és páncéllemez	20

1. táblázat: A leszállított alapanyagok. A szerző fordítása és szerkesztése.

(Forrás: Boylan, Kevin – Olivier, Luc: *Valley of the Shadow. The Siege of Dien Bien Phu*. Osprey, London, 2018, 56.)

²⁶ Shrader, C. R.: *A War of Logistics: Parachutes and Porters in Indochina, 1945–1954*. University Press of Kentucky, 2015, 255.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

A MŰSZAKI CSAPATOK SZEREPE AZ OSTROM ALATT

A felkészülési időszak látványos műszaki feladatait felváltotta a mindennapos karbantartás és javítás a 31° BMG számára, amint elkezdődött Dien Bien Phu ostroma. Giap tábornok tüzérsége 1954. március 13-án, délután 5 órakor nyitott tüzet *Beatrice* és *Gabrielle* erődök-re. Az 56 napos ostrom alatt főleg – de nem kizárólag – földmunkák vártak a műszakiakra. Bunkerek megerősítése, gránátölcsérek feltöltése, amíg lehetett, addig a felszállópálya működésének a biztosítása mind a 31° BMG feladata volt. Ez utóbbit jól illusztrálja 1954. március 18-a, amikor a Viet Minh tüzérségi tűz által már csak 600 méter hosszúra zsugorodott pályát először 1000, majd később 1500 méter hosszúra sikerült helyreállítaniuk, így biztosítva annak a lehetőségét, hogy egy C-47-es leszálljon, és evakuálja a sérültek egy csoportját.²⁷

A rengeteg sebesült miatt, az ostrom végső harmadában már a kórház területének megnagyobbítása is komoly műszaki feladatnak bizonyult, és a helyhiányt alagutak ásásával oldották meg a műszaki alakulat katonái.²⁸

Ahogy egyre közelebb értek a Viet Minh csapatok, végül az utászoknak is ki kellett venni a részüket a tényleges harci cselekményből. Bár előre megállapított útmutató nem létezett az elhelyezésükhöz, de az aknák telepítése is az ő feladatuk volt. Emellett pedig az egyre csökkenő alkatrész utánpótlásért is meg kellett küzdeniük a vietnami erővel. Bernard B. Fall jegyezte le, hogy például 1954. április 23-án, egy fontos generátoralkatrészeket tartalmazó láda elsodródott, amíg ejtőernyőjével ereszkedett és a senki földjére került. A 31° BMG katonái megpróbálták megszerezni komoly harcok árán, de végül a völgy oldalába telepített vietnami tüzérség megsemmisítette azt, mielőtt még a franciák megszerezhették volna.²⁹

A műszaki katonák morálja az erőd elestéig magas volt, és a végsőkig kitartottak. Még május 3-án is bunkereket építettek újjá, és a teljes ostrom alatt sikerült a víz és elektromos áramellátást működtetniük, amivel számtalan sebesült életét mentették meg.³⁰

Végül, 1954. május 7-én délután De Castries tábornok, a Dien Bien Phu-i erők parancsnoka belátta, hogy a további áldozatvállalás felesleges, és az erőd elesett 17:00-kor. Jól mutatja azonban a 31° BMG műszaki katonáinak fáradhatatlan és elengedhetetlen munkáját, hogy mégis ez az egység volt az utolsó, amelyik az elesett erődből rádióüzenetet küldött Hanoiba. Május 7-én, délután 5 óra 50 perckor az utolsó üzenet, amelyet az alakulat küldött: „Mindent felrobbantuk. *Adieu.*”

²⁷ Fall, Bernard B.: *Hell in a Very Small Place. The Siege of Dien Bien Phu.* Da Capo Press, Boston, 2002, 168.

²⁸ Uo. 244.

²⁹ Uo. 277.

³⁰ Windrow, Martin: *The Last Valley. Dien Bien Phu and the French defeat in Vietnam.* Cassell, London, 2005, 585.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.ksz.15

2019. XII. évf. Különszám

ÖSSZEZÉS

Bár a Dien Bien Phu-i ütközetben minden résztvevő hősiesen küzdött, a két műszaki alakulat, a 17. ejtőernyős utászszázad és a 31. műszaki gyalogzászlóalj helytállása kiemelkedő és figyelemre méltó. Az ő munkásságuk kevésbé volt előtérben, mint például a legionárius társaik kézitúsái, de a műszakiak szakértelme, fáradhatatlan munkája, és nem utolsósorban a kitartása nélkül az erőd már jóval előbb elesett volna.

Mindez az alakulatok állományában sem múlt el nyom nélkül, ugyanis a harcok befejeztével 24-en haltak hősi halált, 294-en pedig hadifogságba estek, akik közül később további 47 személy tűnt el.

Bármennyire is nagy tudással rendelkeztek, és hősiesen harcoltak, azonban a hiányzó utánpótlást és az építőanyagokat lelkesedéssel ők sem tudták pótolni. Az összesen feldolgozott kb. 4100 tonna ugyanis csak minimális erődítést tett lehetővé még úgy is, hogy egyébként ez a Dien Bien Phu-ra ledobott összmennyiség, azaz a 21 500 tonna 19%-a. A francia vezérkar több hibát is elkövetett a csata során, elsősorban azzal, hogy durván lebecsülte Giap tábornok képességeit, de a műszakiak tevékenységét elemezve, az is megállapítható, hogy a megfelelő erődítéshez szükséges anyagok mennyiségének nagyfokú alábecslése is legalább ekkora mértékben járult hozzá az erőd elestéhez.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Boda et al: Fókusz és együttműködés. A hadtudomány kutatási feladatai. *Honvédségi Szemle*, 2016/3. 3–19.
2. Boylan, Kevin – Olivier, Luc: Valley of the Shadow. The Siege of Dien Bien Phu. Osprey, London, 2018.
3. Cadeau, Ivan: Les Sapeurs á Dien Bien Phu. *La Charte*, 86 (2015. május-június). 3. szám 5–16.
4. Fall, Bernard B.: Hell in a Very Small Place. The Siege of Dien Bien Phu. Da Capo Press, Boston, 2002.
5. Gras, Philippe: Un mauvais role. Le F8F "Bearcat" en Indochine. *Le Fana de l'Aviation*, 395. szám (2002/10). 20–31.
6. La bataille de Na San Indochine : novembre-décembre 1952, ECPAD, Agence d'Images de la Défense. Url: http://archives.ecpad.fr/wp-content/uploads/2012/10/Dossier-Na-San-V1_relecture-ab.pdf
7. Nicoud, Mireille: French Foreign Legion Infantry in Indochina. *Vietnam*, vol 16, issue 4, 2003, 26–34.
8. Padányi József: Egy kínai hadtudós gondolatai (Szun-Ce: A hadviselés törvényei). In: Gőcze István (szerk.): Állam és katona. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017, 7–17.
9. Padányi József – Horváth Tibor: Újszerű eszközök a békefenntartó erők műszaki támogatásában. *Katonai Logisztika*, 3. szám (2003), 86–98.
10. Padányi József – Négyesi Lajos: Zrínyi Miklós tevékenysége a Muraköz katonai védelmének megerősítésében. *Műszaki Katonai Közlöny*, 27 (2018/3). 146–163.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: 10.32563/hsz.2019.1.kesz.15

2019. XII. évf. Különszám

11. Renaud, P-C.: Aviateurs en Indochine. Dien Bien Phu, Novembre 1952-juin 1954. Grancher, Párizs, 2003.
12. Rocolle, Pierre: Pourquoi Dien Bien Phu. L'Histoire Flammarion, Párizs, 1968.
13. Shrader, C. R.: A War of Logistics: Parachutes and Porters in Indochina, 1945-1954. University Press of Kentucky, 2015. DOI: 10.5810/kentucky/9780813165752.001.0001
14. Standard Military Motor Vehicles. TM9-2800. War Department, Washington, 1943.
15. Vo Nguyen Giap: Dien Bien Phu. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1960.
16. Windrow, Martin: The Last Valley. Dien Bien Phu and the French defeat in Vietnam. Cassell, London, 2005.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DOI: [10.32563/hsz.2019.1.ksz.15](https://doi.org/10.32563/hsz.2019.1.ksz.15)

2019. XII. évf. Különszám